

Gena Geamănu

SPOVEDANIE NETERMINATĂ

Ediția a patra, revizuită

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2021

Motto:

„Dacă vom privi cu băgare de seamă și vom descrie, fiecare după putință, faptele și mișcările sufletului nostru, ca și cum ni le-am dezvălui unul altuia, putem fi siguri că, din rușinea de a fi cunoscuți în întregime, vom înceta de a mai adăposti în inimă ceva necurat.”

PREFAȚĂ

Cartea de față, *Spovedanie neterminată*, este un jurnal duhovnicesc al unei intelectuale care, după chinuitoare și îndelungi căutări existențiale, va trăi bucuria certitudinii date de credința în Dumnezeu cel viu. Este o carte absolut tulburătoare, o mărturie de o adâncă sinceritate, care ne obligă, pe fiecare dintre noi, pe măsură ce lecturăm cartea, la o confruntare cu noi înșine. Fiनेtea și delicatețea felului cum este scris acest jurnal ne arată capacitatea de mare introspecție a autoarei și, totodată, de redare a unor trăiri de mare profunzime.

Actualitatea cărții este uriașă. Parcurgerea cu atenție a acestui jurnal ne va ajuta să ne debarasăm de o anumită tendință ipocrită de a ne ascunde sau motiva neputințele și greșelile în fața propriei conștiințe și a duhovnicului. Cartea ilustrează într-un mod veritabil luptele lăuntrice pe care trebuie să le ducem pentru a răspunde exigențelor creștine, învățându-ne că noi, cei de astăzi, chiar cei care se pretind buni creștini, avem multe clișee de gândire și trăire, ce se cer a fi depășite.

Cartea cuprinde patru părți intitulate sugestiv: *Presimțiri*, *Căutări*, *Marea ocolire*, *Iluminări și poticniri*. Primele două părți ne arată într-un mod tulburător căutările existențiale ale autoarei, în atmosfera creată de un regim militant ateu. Rândurile scrise dovedesc incompatibilitatea autoarei (aflată într-o reală și profundă căutare existențială) cu o lume comodă care acceptă minciuna, viața devenind un surogat pentru o majoritate

covârșitoare. În același timp, este relevat și conflictul interior datorat unei încercări de a afla Adevărul printr-o sumă de concepte și elaborări intelectuale. Or „Adevărul” nu este expresia unor construcții intelectuale, nu este „ceva”, ci „Cineva”, scrie autoarea: „Acum știu că multe gesturi ale mele au fost construcții mentale pentru a mă lupta cu lumea, cu o lume care m-a refuzat încă de la început. Eu sunt destabilizatoare din perspectiva falsei stabilități. Nu e vorba numai de lumea din jurul meu, ci și de lumea din mine. Și cu mine s-a luptat această minte care neagă tot, după ce s-a străduit să înțeleagă; neagă și construiește altceva în loc și aleargă bezmetică între cele două prăpăstii: lumea și eu. Și eu sunt pe măsura lumii în care trăiesc. N-am putut fi altfel. Dar, în același timp, nu sunt deloc ca lumea în care trăiesc, deși am avut tot ce-mi trebuia pentru asta... Biata mea conștiință care n-a fost capabilă nici să-și trăiască somnul pentru care a fost educată și nici să se trezească definitiv! Am trăit și trăiesc mereu într-un coșmar semilucid. Acum știu că «adevărurile» prezentate de mine oamenilor, chiar și celor foarte apropiați mie, și chiar și mie, au fost contrafăcute. Am încercat să mă apăr de minciună și de degradare, degradându-mă cu alte minciuni”.

Apoi, autoarea continuă să ne mărturisească despre o încercare nereușită de a experimenta tehnicile și spiritualitatea yoga, aceste eforturi neaducându-i însă liniștea sufletească.

Căutările existențiale sunt încununuate de întâlnirea vie cu Hristos, cu creștinismul care depășește o simplă concepție. Urmează mărturisiri zguduitoare despre o nouă luptă, de alt fel: despățimirea și efortul susținut pentru o viață duhovnicească. Sunt impresionante scrisorile către duhovnic, nevoia de a-și înțelege raportarea

la Adevărul autentic prin cele mai mici gesturi și cuvinte. Convertirea nu înseamnă eliminarea unei tensiuni lăuntrice care să favorizeze o anumită complacere și auto-suficiență. Dimpotrivă, nevoia căutării se concretizează în aspirația neostoită de a împlini cât mai profund poruncile lui Dumnezeu pentru a dobândi o viață cât mai desăvârșită. Această tensiune interioară este dătătoare de spor duhovnicesc, deoarece ea nu ne permite fixarea la un statut de „creștin căldicel”, mulțumit cu o înțelegere stereotipă a creștinismului.

Intransigența, lupta perseverentă de a nu accepta nici un fel de compromis, ce răzbat din rândurile cărții *Spovedanie neterminată*, ne ajută să ne examinăm riguros conștiința pentru a câștiga o trezvie reală în viața noastră cea de toate zilele. Trăirea demnității conferite de identitatea de creștin ne ferește de orice dedublare. Complacerea în mocirla compromisului doar pentru o existență mai confortabilă reliefează o abdicare de la Adevăr.

Închei cu niște rânduri ale autoarei, scrise în anii regimului comunist, dar perfect valabile în societatea românească de astăzi, disperată de eșecurile economice, sociale și politice, dar prea puțin îndreptată spre a conștientiza și a se pocăi de trădările față de valorile creștine pe care le-am primit: „Noi am distrus credința noastră sfântă în care nu încăpea chinul rușinii și al disprețului. Valorile erau clare. Atitudinea față de cei ce le încălcau era și ea clară. Astăzi, faptele rușinoase s-au transformat în virtuți: cine se «descurcă» e om «adevărat»! Acum, și copiii noștri cred ce le-am spus noi: «Nu există Dumnezeu. Dumnezeu e omul». Și ei, copiii noștri, se uită la acest biet dumnezeu care fură, minte, mituiește, se umilește pentru atât de puțin și moare, moare de foame, de frig, de frică mai ales, una făcând și alta gândind, una

spunând și alta făcând și gândind, desfrânându-se fără pudoare! Iar noi le cerem să fie oameni, să fie responsabili... să fie cuminți, respectuoși, harnici și oameni adevărați! Dar ce înseamnă să fii om adevărat? Și de ce să fii om adevărat? În numele căror valori? În numele celor batjocorite de noi? Ei, de fapt, ar trebui să se elibereze de noi, de minciuna în numele căreia i-am împiedicat să vadă valoarea omului și a faptelor sale! Tu, Doamne, prezent peste tot și în toți, Tu, prezent acolo în conștiința lor, în inima lor, nu-i părăsești, îi obligi să pună întrebări și să caute. Dar cine să le deschidă ochii? Unde vor găsi apostoli? Cine-i va îndruma? Eu știu că încercările lor sunt chiar chemarea Ta la mântuire. Eu cred asta. Nu vreau să-i scapi de încercările pe care, în înțelepciunea Ta, le-ai pus în calea lor... Vreau numai, Doamne, să ne ajuți să înțelegem ce trebuie să facem ca să facem voia Ta...”.

Adrian Lemeni

Părintelui meu, Constantin Galeriu,

*Aș fi trăit în veci urându-mă, de nu așflam că
mă pot lepăda de mine urmându-L pe Cel ce
mă iubește. Și n-aș fi putut începe lepădarea, de
nu vă găseam, căutându-L. Și nu L-aș fi găsit, de
nu m-ar fi căutat în iadul lepădării mele de El.
Slăvit să fie în veci Numele Lui!*

PRE-SIMȚIRI

28 iulie 1968

Pentru ce?

Nouă nu ne mai rămâne nici măcar un Dumnezeu care să ne răsplătească la marea Judecată...

Și dacă nu facem nimic pentru noi înșine (știind că nu merită), pentru ce mai facem ce facem? Pentru alții?! Ar fi bine, dar cred că nimeni nu are nevoie de ceea ce fac eu, de exemplu.

Atunci? Pentru cine? Pentru ce?

Trebuie căutat ceva mai adânc, ceva justificat de un „pentru”. Dar cum? Când? Se poate?

1 august

Vreau să fiu singură. De fapt, de mult drumul meu e o cărăruie lăturalnică. E paralelă, ce-i drept, cu drumul vostru (tot spre moarte, duce, nu?) și avem în față același orizont. Dar voi îl vedeți roz. Al meu e albastru.

Vreau să merg singură. Voi nu puteți, chiar dacă ați vrea, să mergeți pe cărăruia mea. E drept că nici eu nu încap pe drumul vostru, dar...

5 septembrie

Am citit până la ora două, apoi am plâns. Nu mai voiam să fiu singură. Aș fi vrut să mor fără să mă sinucid, așa, simplu. Viața e prea stupidă. Am niște stări penibile. Mi-e rușine și frică să rămân cu mine. Mi se tot pare că nu sunt autentică nici cu mine, că minciuna și teatrul din timpul zilei se repetă și în fața mea, și mă simt

ridicolă. Sunt o concluzie trasă dintr-o premisă absurdă și una falsă. (Asta pentru că tot învăț la logică!) Noroc că, învățând, nu mai rămân singură cu mine. Atunci mă simt bine. Uite! Și acum, deși ce-am spus este adevărat, am senzația că mint. E cumplit de chinuitor și enervant acest sentiment.

11 aprilie 1969

... Sunt foarte, foarte singură. Am nevoie de cineva care să sufere odată cu mine, să se teamă odată cu mine, să se bucure odată cu mine, să mă ajute să mai cred ceva, să vreau ceva, să caut ceva. Cum trăiesc oare ceilalți oameni? Dar eu? Oare succesele la examene sunt ale mele? Și? Ce să fac cu ele? Altceva voi mai putea face? Ce? Și mai ales când? Și pentru cine? Tot ce fac e ostentativ. De ce? Ce înseamnă, totuși, să fii om? Toți sunt ca mine?

8 mai

„Eclipsa.” Antonioni!

Un „nu știu” care persistă și eclipsează fericirea ce ar trebui să fie posibilă la douăzeci de ani.

Secvențele de la „Bursă”! Cum ar fi putut pricepe eroina ce vor acești oameni? Ce e pasionant în ceea ce fac ei?!

Căutarea unui sens, a iubirii, a unor tangențe cu tot ce te înconjoară. Dar totul e zadarnic, totul rămâne în afară, omul e iremediabil condamnat la singurătate. (Și nu numai în comunism!)

Singurătatea care se caută, ochii larg deschiși fără să se privească. Nici în timpul îmbrățișărilor. Râsul „hî hî hî hî”... „Rochiile se rup așa de repede”... Disperarea calmă a omului care nu știe de ce?, unde?, până când?, și care totuși continuă să existe și să caute, chiar,...

El: „E suficient să-ți amintești”. Ea: „Te gândești la caroserie?”. El: „Și la motor”. Dialog în fața mașinii din apă.

Și omul mort prezent prin brațul care atârnă inutil și stupid.

Și natura se înstrăinează. Căinii au parcă un drum al lor de care „își văd”, drumul personajelor, vasul cu apă și mereu aceeași plută aruncată de eroină, sărutul promis, așteptat și risipit la un colț de stradă, rogojinile, copacii nemișcați chiar și când bate vântul, autobuzul cu zgomotul lui care subliniază și adâncește liniștea, copilul din cărucior care, de altfel, răspunde la întrebarea finală printr-o ridicare din umeri înspăimântător de precoce. Și becul acela atât de singur... Totul în acest film spune ceva! Secvențele în care omul lipsește sunt zguduitoare. Un film extraordinar! Dar pentru cine? Oamenii plecau din sală. Locul de lângă mine era ca și gol! Și cel din cealaltă parte, care n-a plecat de la spectacol în speranța că va reuși să mă pipăie... Oare nu mai e nimeni viu în jurul meu?

14 iunie

De câteva zile ocolesc acest caiet. E pueril că trebuie (acesta e cuvântul) să scriu din când în când. Nu este un jurnal. E poate o parte din mine cu care stau de vorbă când nu mai pot să fiu singură. Dacă aș putea reciti tot ce am scris până acum, aș realiza că, într-un fel sau altul, am scris mereu despre aceleași realități. Și niciodată n-am găsit un răspuns la stupidele sau nestupidele mele întrebări. De ce?

Oare chiar nu știu să răspund? Nu cunosc răspunsul sau refuz să cunosc? Trebuie să mă gândesc la asta. Ar trebui însă să fiu sinceră, și nu știu dacă pot. Toată viața mea afectivă este o minciună. De ce? Cred că din nevoia mea de a nu lua lumea așa cum este, de a descoperi dincolo de orice banalitate ceva, un ceva pe care

l-am construit eu peste tot, și mai ales în oameni. Și tot eu îi condamn că sunt mincinoși! Eu am mințit, eu n-am luat niciodată ceea ce mi se dădea, ci ceea ce voiam eu să mi se dea.

Dacă aș încerca să-mi povestesc viața, n-aș reuși s-o fac. De ce? Pentru că, în primul rând, neg tot ce-am făcut până acum având convingerea (pe care nu prea văd cum aș putea s-o justific) că aș fi putut face *altceva*. Cu totul altceva. Sunt lucruri pe care le povestesc ca fiind ale mele și care nu mi s-au întâmplat, dar sunt convinsă că le-am trăit, încurc amintirile cu plăsmuirile imaginației mele bolnave. Da, cred că am o imaginație bolnavă. E drept, într-o vreme mă ajuta să scap de realitatea care, de fapt, m-a schilodit. Acum însă, când trebuie și vreau să aflu ce este adevărat în mine, mă încurcă. De ce mint? De ce mă mint? De ce m-am mințit mereu mințind mereu? De ce nu mint cum minte lumea? De ce nu sunt la fel ca toată lumea? Sau dacă sunt, de ce nu trăiesc ca toată lumea?

Iar pun întrebări fără răspuns. Nu e bine așa. Trebuie să limpezesc anumite lucruri. Să mă uit în viața mea de acum, de astăzi, și să văd. S-o văd. Și văd: sunt disperată. Cuvântul pare mare, pompos, și pentru că l-am spus de prea multe ori și totuși am continuat să trăiesc, și pentru că azi îți e rușine să mai spui anumite cuvinte care s-au golit de conținut... Și totuși, sunt disperată. De ce?

1). Pentru că mi-e foame și nu am ce mânca. De ce nu-mi ajung banii? Nu știu. Nu, nu-i bine, trebuie să știu. Sunt de vină cărțile? Că nu mă pot stăpâni să cumpăr cărți? Dar am nevoie de ele mai mult decât de mâncare. Iar seamănă a exagerare. Dar nu este. Fără ele, fără lumea lor, fără vecinătatea lor, fără intimitatea cu ele, n-aș

reuși să evadez din această lume. Ce altă justificare ar fi? Lăcomia? Dar când intervine foamea fiziologică, ar putea fi învinsă această lăcomie de cărți. Poate le cumpăr din snobism? Dar cine își poate permite să fie un snob flămând? De ce sunt fericită când cumpăr o carte, chiar și când dau ultimii bani pe ea? Pentru că numai cărțile au reușit să mă mângâie în această existență fără să mă rănească. Numai ele m-au ajutat să trăiesc mai mult, mai adânc, chiar dacă în alt plan decât cel real. Dar nu e mai reală lumea cărților decât „realitatea” din jur? M-a îmbogățit această lume a lor, sau m-a falsificat? Nu știu și nici n-ar fi important să știu. Altfel nu era posibil. Pentru mine, cititul e la fel de necesar cum e mâncatul pentru alții. Din acest motiv sunt singură. Oricine ar fi fost lângă mine m-ar fi despărțit de *acest fel de a citi*. Și asta nu se poate. Bun, nu se poate; atunci de ce nu sunt fericită cu cărțile mele? Pentru că, totuși, n-aș vrea să fiu singură. Aș vrea să găsesc pe cineva la fel ca mine. Dar nu există. De fapt, acesta e cel de-al doilea motiv al disperării mele.

2). Sunt îngrozitor de singură. La ce se reduce tot ce fac eu? Lucrez opt ore, una-două le pierd cu viața biologică și drumurile, trei-patru dorm și în rest citesc. Din când în când văd un film sau stau de vorbă sau mă întâlnesc cu un bărbat (sau fac mai mult decât atât). De ce nu reușesc să *rămân* lângă un bărbat? De ce nu mă „distrez”, nu merg la spectacole, localuri, „ceaiuri”, de ce nu mă integrez măcar în rândul „disperaților”, „răzvrătiților”? În nici un caz dintr-un sentiment de superioritate, ci pur și simplu pentru că nu pot fi *acolo cu ei*, și nici în altă parte. Și totuși, ce vreau? Aș vrea să găsesc un bărbat care să descopere ce e bun în mine, să aibă nevoie de mine în acest sens. Ar trebui să știu că nu-l voi găsi

niciodată, că voi continua să mă mint mereu. Dar, ca să mă conving de acest lucru, am nevoie de o nouă decepție. Mă îndrăgostesc mereu de cineva pentru ca apoi să fiu iarăși convinsă că n-am iubit niciodată.

Eram gata să mă întreb dacă există iubire. Știu că există. Nu știu *ce este* fiindcă n-am trăit-o, dar știu precis ce *nu este* din tot ce am trăit... O dovadă este și faptul că actul sexual mi se pare profanator; or toți oamenii din jurul meu, și nu numai ei, îl consideră ca de-săvârșitor al iubirii. De ce aș vrea ca bărbații care îmi fac curte să nu-mi ceară să se culce cu mine, dar să mă dorească totuși ca femeie? E o perversiune? Sunt frigidă? Nu, pentru că am cunoscut plăcerea. Mi se pare însă umilitoare, dacă *asta e tot*. Și e atâta agitație și atât zgomot! La ce bun? Ca să fii aruncat într-o singurătate mai cumplită decât cea de care voiai să fugi în îmbrățișare?

Poate că asta e adevărata mea infirmitate. Atunci, de ce nu renunț? Pentru că am momente în care nu mai suport să fiu singură și am de fiecare dată impresia că acum, de data aceasta, e altfel!...

Mai stupid este că am avut întotdeauna sentimentul că sunt nedreptățită. Că nu pot fi la fel ca toți ceilalți, că minciuna îmi face rău, și totuși nu pot să nu mint și să nu mă mint, că nu pot exista așa cum aș dori eu ...

De fapt, cum aș dori? Cred că aș vrea să am bani, bani mulți. Dacă aș avea bani, aș duce următoarea viață (nu sunt sigură că aș fi fericită, cred că tot aș suferi, dar ar fi un chin uman, străin de chinul provocat de imposibilitatea de a mânca până te saturei, de imposibilitatea de a ignora biologicul): aș sta zile întregi în bibliotecă, m-aș ocupa de tot ceea ce vreau să știu și, poate, chiar aș crea ceva.

Am făcut o descoperire: pe oameni i-am citit așa cum am citit și cărțile, prin mine, prin afectivitatea mea, prin limitele bietului meu eu. Deci nu i-am cunoscut! Poate că nici n-am suferit cu adevărat! Nu mai cred în nimic, nu mai am curajul să sper nimic, și totuși continui să trăiesc și, poate inconștient, să sper. Ce? Mă dețest! Nu voi reuși niciodată să fiu un om ca toți oamenii. Poate pentru că mereu voi sesiza o superficialitate în care ei se complac de parcă n-ar avea conștiință. Dar, atât timp cât conștiința nu se va elibera de stomac, sau măcar stomacul nu va fi redus la dimensiunile lui morfologice și omul nu va uita că nu muncește ca să mănânce, cât nu va descoperi că nu există ca să-și câștige pâinea, că-și câștigă pâinea ca să existe, omul nu va fi cu adevărat om.

Astăzi oamenii din jurul meu se plâng că nu găsesc nimic pe piață, că nu sunt cartofi, ceapă, că viața e scumpă..., ca apoi să spună în ședințe că totul e bine, că ei sunt oameni de tip nou! Cum pot eu găsi aici ceea ce caut? Am reușit să fug de această corvoadă riscând să fiu veșnic flămândă. Am reușit să nu mint pe tema „omului nou” renunțând la răsplata ce mi-ar fi făcut viața mai comodă. Ce ar deveni această societate dacă toți oamenii ar fi ca mine? Dar, fiind așa cum sunt, ce devine? Ce sens are chinul lor? Sau al meu? Ce anume are sens? Și dacă nimic nu are sens, de ce să nu trăiesc ca ei, fără să mă chinuie problema sensului? Iar dacă mă chinuie, înseamnă că există. Atunci eu de ce nu-l văd?

Mă întreb de ce nu scrie nimeni despre oamenii aceștia reali, „socialiști”, așa cum sunt ei de fapt. Pentru că nu e voie. Și pentru că, dacă ar fi voie, nu cred că le-ar plăcea să fie demascați. Și apoi, la ce bun? Tot ce se

întâmplă este absurd, dar oamenii nu au voie (dar nevoie oare nu au?) să știe acest lucru. Ei se încapățânează să se epuizeze în această existență fără măcar să se întrebe pentru ce și până când.

Vorbe, vorbe..., peste tot vorbe pe care le repetă toți, în care nimeni nu mai crede, dar pe care le acceptă. De ce? E felul lor de a se minți? Parcă e mai frumoasă totuși minciuna mea.

Numai că, pe zi ce trece, nu mă mai pot minți, fug tot mai greu din acest real. Ce voi face? Mă detest cu adevărat pentru că din vina mea sunt așa cum sunt, pentru că nu știu să fiu altfel, pentru că mă lamentez în loc să învăț. Dar învățatul la ce-mi folosește? E sigur că nu învăț ca să termin facultatea, pentru a „trăi mai bine”. Atunci, ca să știu mai multe? Dar la ce-mi va folosi acest „mai mult”? Voi găsi poate o soluție teoretică, sau poate voi ajunge să am un „nume”, poate chiar un „renume”, dar la ce-mi va folosi acest lucru dacă e la fel de absurd și multul, și puținul, și înaltul, și josnicul?

Dar mai bine să fug în învățat. Și când voi ridica iarăși ochii din carte, îmi voi aminti că mi-e foame, mă voi întreba de ce și până când, apoi voi adormi și viața va curge în continuare de parcă totul ar fi normal și firesc. Am nevoie de o minciună mai puternică. O voi găsi?

17 iulie

Trebuie să scormonesc în mine după putere și după un scop care să mă fure cât de cât.

20 iulie

În aceste minute omul ajunge pe Lună. E emoționant. Ei, cei doi, ce simt oare? Se gândesc la sensul vieții? Sau drumul lor îi scapă de întrebarea aceasta? Sau nu fac parte din cei ce se întreabă?

2 august 1971

În locul nostru, niște locuri goale în care ne căutăm și-i căutăm pe cei ce ne sunt și ne-au fost dragi.

Gol, dar nu întuneric. Dacă ar fi întuneric, nădejdea unei iluminări ne-ar întări. Dar se vede limpede că locul e gol. Nu există nimic lângă care ne-am putea opri sau de care ne-am putea împiedica, cel puțin... Cum se cheamă dorul de a construi minuni în locuri *goale*? Cred că trebuie să umplem locurile goale. Sună ca: „Să facem zece filme bune pe an”! Există oare soluții practice la problema sensului? Dacă nu, de ce ne întrebăm?

*

(**1972-1976** – ani de învățare, de căutare, de întrebare din om în om. Am poposit mult în Platon. Am cochetat cu și m-am bucurat în logică și, mai ales, în semiotică. Am tăcut pentru că am descoperit și am trăit prietenia – posibilă și aici și acum, nu numai în cărți. Plecarea lui Erzsi. Apoi iarăși decepție și durere.)

6 decembrie 1976

Și viața, și moartea sunt strict-strict individuale. Deci, fără sens, ar trebui să fie imposibile. Mama îmi scrie: „Nu mă las până nu fac acea treabă, măcar de aș muri că zic că, dacă trăiesc proastă sau nevrednică de a face ceva, la ce bun viața mea...”. Oare cine m-a smuls pe mine din această viață a mamei în care vrednicia nu are nevoie de un sens explicit?

10 decembrie

Da, prietenia este o formă de rezistență...

31 decembrie

Ofițer de serviciu! Ofițer? De serviciu? Ce fel de ofițer? Ce fel de serviciu? De ce trebuie să stau aici și să ascult

muzică ușoară? De ce? Cine regizează toate astea? Vreau la mine acasă!

Sunt acasă. Mai e un sfert de oră. Până când? Ce stupid! Oricum, mai e un sfert de oră și sunt acasă, pereții sunt albaștri, muzica nu e ușoară, țigări modeste, stafide – lux!, vodcă – ei, da! O carte – încă o lume! Un ceas – ce este timpul?

Totul pocnește asurzitor în jurul meu. Deci a început 1977. Fie!

*

13 ianuarie 1977

Cum se poate trăi în disperare?

Ce muritori sunt unii oameni! Numai eu nu pot să mor. Și doar sunt atât de obosită!

2 februarie

Ce ciudată bântuire! Trei versuri care mă tot cheamă înapoi:

„Sufro yo a tu costa

Dios no existente, pues si tu existeras,

Existera yo tambien de veras.”

(Sufăr pentru tine,

Dumnezeule inexistent, pentru că, dacă Tu ai exista,

aș exista și eu cu adevărat).

Ce mă cheamă?

Mi-ar plăcea să existe Dumnezeu?

Dar oare nu există? Nu, nu există! Dacă ar exista, mi-ar răspunde! Dar Îl strig? Nu, dar nici nu vreau să strig către cineva, către ceva care nu există decât în abstract. Sufărința umană nu poate fi vindecată de o abstracțiune!

29 decembrie

Toate „adăposturile” și „culcușurile” și „refugiile” se prăbușesc sistematic, și sufletul meu se sparge mereu de

durere. De ce? De ce se prăbușesc? Pentru că sunt construcții raționale, iar pe mine mă doare sufletul. Dar ce este sufletul?

15 ianuarie 1978

Blaga: „Nu se poate metafizică fără un țăruș de argint, central, bătut în pajiștea existenței”. Unde e țărușul meu? Eu nu dau decât de *mine*, mereu de mine în pajiștea existenței. E un țăruș? Poate, dar în nici un caz de argint. Și e atât de fragil! Nu, eu nu de mine am nevoie. Am nevoie *să scap* de mine!

17 ianuarie

De unde vii, durere? Mă dori atât de tare, că nici uitându-mă în oglindă nu pot să plâng...

Durere – verbul vieții individuale, verbul vieții născute în insul uman. Apare odată cu nașterea, poate odată cu fecundarea, și crește odată cu omul. Zona ei de acțiune e sufletul. Și durerea fizică tot în suflet răsună. Ca și viața, durerea e permanentă în istoria individului. Singura schimbare vine din forța cu care e percepută. Ca și viața, durerea are o biografie. Apoi are momente de ardere intensă și momente de mocnire tăcută în straturi mai profunde.

Uneori te eliberezi o clipă plângând-o, povestind-o, materializând-o în lacrimi sau cuvinte, distanțându-te, privind-o în față sau întorcându-i spatele. Dar orice ai face, e mereu aici. Oare o permanență atât de evidentă să nu aibă nici o semnificație? N-aș putea oare găsi prin ea un sens?

14 februarie

În preajma mea se întâmplă ceva fără mine. M-am trezit în caruselul tău, neliniște. M-ai învățat între gânduri

și fum, între gesturi și vorbe, între cuvinte scrise și ne-scrise, între cărțile deschise și nedeschise, între oglindă și ușă, între pereți și amintiri...

Mă năucești!

20 septembrie

Ce e viața?

Ce e viața pentru mine?

Uneori o văd ca pe ceva misterios și grav, de o gravitate în care uitarea de sine apare ca un păcat. Alteori e un mister la care trebuie să particip, dar cad într-o efervescentă care mă alungă... În general, mă port însă de parcă mi-ar aparține. Viața mea! Numai că am impresia că eu îi aparțin ei! Și totuși, ce e viața? Substantiv sau verb? Atribut sau adjectiv?

*

14 ianuarie 1979

Zile pline de muzică. Drog, sau singurul aer curat din această existență?

Noapți pline de vise lungi și grele.

Multe se întâmplă în spatele meu, dincolo de mine, în afara mea, dar în legătură cu mine. Ce? Unde?

20 ianuarie

Cine o fi Jose Antonio Ramos? „Leagă-mă, stăpâne, că de nu, voi fugi.” Ce rezonanțe stranii are fraza asta în mine! Oare am nevoie de un stăpân?

Apoi, de ce am simțit ca pe o lovitură în obraz motto-ul din André Spire: „*Laquelle de tes âmes rêves-tu, immortelle?*” (La care din sufletele tale visezi, nemuritoare?).

Singurătatea nu cred că e izolarea de alții sau lipsa lor, ci o stare de spirit. Conștientizată, te aruncă în nebunie. Noaptea, când forfota omenească se potolește și auzi universul, nu poți să rămâi cu mintea întregă.

4 februarie

Somn. Somn. Și Yin, și Yang.

6 februarie

Aș vrea să ies din plânsul ăsta mut. Aș vrea să sune cineva la ușă. Să vină cineva viu, bun, blând, fie și nătâng ca mine...

9 februarie

Ce frumos! „Fragmente pentru șase flaute, percuție și viori” (?) de Șt. Niculescu. O muzică formată (?) nu numai din opoziția sunet-tăcere, din decuparea tăcerii în intervale, ci un fel de decupare a „țesăturii muzicale” (seamănă cu ce mi s-a părut mie că aud când spun că am auzit stelele cântând), deci un fel de decupare a țesăturii de bază de substratul de sunet și câteva șuvițe de muzică în vechea concepție a termenului, îmi vine să-i spun „ison”. Nu contează ce cuvinte am folosit; știu cum mi-a plăcut, știu cum era și mai vreau. De vorbit cu E., urgent, despre asta.